

Samenwerkingsverband
plattelandsgemeenten

De P10

een sterk netwerk

De P10 EEN STERK NETWERK

De P10 is gegroeid: daar waar we in 2008 startten met tien leden, tellen we in 2020 al 21 leden. Door de sterkere zichtbaarheid zijn we een aantrekkelijker netwerk geworden en willen nieuwe gemeenten zich aansluiten. Dat is een mooie ontwikkeling, want daardoor ontstaat massa en weten relevante partijen ons snel te vinden.

In 2019 stelden we onszelf de vraag 'Wie wil de P10 zijn'. Die vraag beantwoorden we in de notitie 'Verder bouwen aan een sterk netwerk' en vormde de basis voor dit document. Bedoeld als raamwerk voor onze eigen organisatie en voor plattelandsgemeenten die overwegen een lidmaatschap aan te vragen.

INLEIDING

Het P10-netwerk is het netwerk van grote plattelandsgemeenten in ons land, die elkaar vinden in de plattelvraagstukken waar de leden van het netwerk voor staan. We behartigen de gedeelde belangen en delen onze kennis met de leden onderling en met andere (externe) partijen.

Het belangrijkste doel van het netwerk is het behartigen van de gezamenlijke belangen van de P10 gemeenten op diverse beleidsterreinen richting kabinet, Eerste en Tweede Kamer, ministeries en Europa. De verschillende beleidsterreinen zijn binnen het netwerk ondergebracht in vier programmaliijnen; Stad en platteland, Maatwerk platteland, Sociaal platteland en Aantrekkelijk platteland.

Daarnaast heeft het P10-netwerk een belangrijke rol waar het gaat om kennisuitwisseling. Het netwerk biedt een breed platform voor kennisuitwisseling tussen de gemeenten onderling en geeft ruimte aan kennisdeling met partners op de diverse beleidsterreinen van het netwerk.

Kenmerkend voor het netwerk is dat voor, door en met de leden meerwaarde wordt gecreëerd in het belang van de inwoners van de deelnemende gemeenten. We doen het als P10 met elkaar en de kracht zit in het zelf doen.

De afgelopen periode is gericht geweest op de zichtbaarheid van het netwerk. Dat is goed gelukt: men weet nu waar de P10 voor staat en partijen weten ons goed te vinden:

- P10 is goed vertegenwoordigd in VNG-bestuur en commissies.
- P10 is goed bekend bij andere netwerkorganisaties als Renaissance van het Platteland, LTO, G40, K6, G4, M50, et cetera.

Door de sterkere zichtbaarheid is de aantrekkingskracht van de P10 gegroeid. Daar waar we in 2008 begonnen met tien leden tellen we in 2020 eenentwintig leden. Hierdoor ontstaat massa en weten relevante partijen ons snel te vinden.

In deze notitie beschrijven we onze signatuur en maken we duidelijk hoe we zorgen voor een slagvaardig netwerk met een actieve inzet van onze leden. Want de P10 is en blijft een sterk netwerk!

SIGNATUUR

In 2013 liet de P10 een onderzoek uitvoeren dat de titel meekreeg 'Typisch P10', een analyse van de P10-gemeenten op het gebied van demografie, economie, ruimte en zorg.

Centrale vraag in het onderzoek was: Wat bindt de P10-gemeenten en op welke aspecten verschillen ze van andere gemeenten?

Aan de hand van vier thema's is onderzocht welke eigenschappen typerend zijn voor de P10. Uit de analyses blijkt dat de P10-gemeenten een duidelijke verwantschap hebben en tegelijkertijd op veel kenmerken verschillen. Binnen de thema's Demografie en Ruimte zijn de meeste gelijkenissen te vinden, terwijl het beeld op de thema's Economie en Zorg gemengder is.

Als gemene deler zijn destijds benoemd:

1. Groot oppervlakte en een lage bevolkingsdichtheid
2. Ontbreken van een dragende kern en aanwezigheid van veel kleine kernen

Maatschappelijke vraagstukken in gemeenten met deze kenmerken hebben een ander effect op inwoners en recreanten dan in de gemiddelde plattelandsgemeenten. Het gaat dan om zaken als toenemende vergrijzing, vaak ontgroening en wegvallende voorzieningen en verminderde bereikbaarheid.

In de praktijk wordt de P10 echter regelmatig gevraagd om het geluid van het platteland (dus het gehele platteland) in te brengen. Er bestaat tegelijkertijd een behoefte om ons als P10 (weer) sterker te profileren op thema's/onderwerpen die passen bij onze typische P10 signatuur. Bij de belangenbehartiging moet duidelijk worden gemaakt dat dit primair voor de P10 is en niet automatisch voor het gehele platteland. Hier staat nadrukkelijk 'niet automatisch': soms zijn de belangen voor de inwoners van de P10 dermate groot dat, ook als het onderwerp niet 'typisch P10' is, er gehandeld moet worden. Recent voorbeeld hiervan is de actie op de budgetten voor jeugd. Dit is niet typisch P10 maar wel van het allergrootste belang. We maken dan gebruik van onze positie en naamsbekendheid.

Verder is massa belangrijk: vertegenwoordiging van meer inwoners betekent meer kracht. We omarmen het aantal leden maar kijken bij potentiële nieuwe leden nadrukkelijk naar de signatuur. Een toetsingslijstje is de basis (zie bijlage) maar een gedegen inhoudelijk gesprek over de signatuur en inzet voor de P10 is doorslaggevend. In dit gesprek worden in ieder geval de volgende elementen meegenomen en gewogen:

Het gaat om plattelandsgemeenten met:

- Groot oppervlakte en een lage bevolkingsdichtheid
- Ontbreken van een dragende kern en de aanwezigheid van veel kleine kernen

Daarnaast komt de verwachte bestuurlijke en ambtelijke inzet aan de orde. Wanneer gemeenten niet voldoen aan de signatuur en/of geen bijdrage willen leveren, leidt dat tot afwijzing.

Hiermee vormen signatuur en inzet uitgangspunt en dus niet de groei van het aantal leden.

P10 afgeezanten treden in diverse gremia op als gesprekspartner. Het is van belang dat zij goed op de hoogte zijn van de signatuur, problematiek en kansen die in het netwerk spelen.

We onderscheiden daarbij nadrukkelijk de rol van gesprekspartner en lobbyist. Beide rollen vergen een andere voorbereiding. Bij een verzoek tot deelname vanuit de P10 wordt eerst verkend of we dit doen vanuit de lobby of als gesprekspartner. Hierbij wordt getoetst aan de signatuur, dan wel aan de actualiteit en relevantie (zie voorbeeld jeugd). De lobby dient altijd afgestemd te worden in het Dagelijks bestuur.

De onderwerpen zoals nu benoemd in de strategische agenda en het uitvoeringsprogramma worden getoetst aan de signatuur van de P10 en er wordt nagegaan of dit voornamelijk een lobby dan wel gespreksonderwerp is.

ORGANISATIE

Om een sterk netwerk te zijn, is het noodzakelijk dat de verschillende gemeenten voldoende capaciteit aan het netwerk beschikbaar stellen. Van alle deelnemende gemeenten wordt bestuurlijke en ambtelijke inzet gevraagd én verwacht. De inzet wordt kosteloos aan het netwerk beschikbaar gesteld; dat is een voorwaarde van het lidmaatschap. Omdat in de praktijk blijkt dat de ene gemeente veel meer levert dan de andere gemeente en er tevens gemeenten zijn die nog zoekende zijn naar de wijze waarop zij een goede invulling kunnen geven aan hun P10-lidmaatschap, is het nodig de rollen en taken duidelijk te omschrijven. Hierdoor wordt het eigenaarschap vergroot. In deze paragraaf geven we aan wat van de verschillende leden van het netwerk verwacht wordt. Het is aan de verschillende gemeenten om te bepalen waarop zij in willen zetten. We bepalen hiervoor geen minimale of maximale inzet, maar verwachten wel dat alle gemeenten een bijdrage leveren. Aansluiting bij eigen gemeentelijke activiteiten levert het meeste rendement op. Het ligt voor de hand dat de inzet van grotere gemeente meer is dan van een kleinere gemeente. Indien blijkt dat er gemeenten zijn die geen bijdragen leveren, volgt een gesprek met de betreffende gemeente (zie taken en rollen kerngroep).

Voor specifieke onderwerpen, waarover geen of weinig kennis aanwezig is binnen het netwerk, kan ook gebruik gemaakt worden van externe partijen, zoals Platform 31. Aan deze adviezen hangt over het algemeen wel een prijskaartje.

ROLLEN/TAKEN IN DE P10

1. Algemeen Bestuur

Alle gemeenten zitten met één of twee bestuurders in het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur stelt op voordracht van het Dagelijks Bestuur, het beleid van het netwerk vast. Dit behelst in ieder geval:

- Strategische agenda
- Begroting en jaarrekening

Tevens besluit het Algemeen Bestuur over het toetreden van nieuwe leden.

Het Dagelijks bestuur heeft de focus op de strategische agenda en het uitvoeringsprogramma. Als er onderwerpen zijn die hier niet onder vallen maar wel onder signatuur van de P10 vallen (of een groot belang dient) wordt van de leden van het AB verwacht dat zij deze oppakken. Over deze onderwerpen wordt het AB geïnformeerd (zie ook onder Dagelijks Bestuur). Van AB leden wordt verwacht dat zij bij het oppakken van taken binnen de P10, zorgen voor ambtelijke ondersteuning.

2. Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken binnen het netwerk. De voorzitter vormt het boegbeeld van de P10. In de uitvoering focust het Dagelijks Bestuur (DB) zich op de vier programmalijnen. Per programmalijn is een lid van het DB verantwoordelijk voor de uitvoering.

Onderwerpen en thema's die hier niet (direct) onder vallen maar wel relevant worden geacht door het Dagelijks Bestuur, worden zo mogelijk door leden uit het Algemeen bestuur opgepakt. Leden van het DB benaderen hiervoor persoonlijk leden van het AB.

Deze onderwerpen worden door de voorzitter via de Kerngroep, in samenspraak met de strategisch adviseur P10, geagendeerd in de DB-vergadering.

3. Kerngroep gemeentesecretarissen

De Kerngroep bestaat bij voorkeur uit de gemeentesecretarissen van de DB-leden, aangevuld met een aantal gemeentesecretarissen van de deelnemende gemeenten. De Kerngroep is belast met de inhoudelijke voorbereiding van de vergaderingen van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur en met het functioneren van de netwerkorganisatie.

De Kerngroep komt minimaal 4 keer per kalenderjaar bijeen.

Om de ambtelijke capaciteit van het netwerk te versterken is het wenselijk dat het secretarissennetwerk verstevigd wordt en er meer relaties worden gelegd met gemeentesecretarissen buiten de Kerngroep. Gemeentesecretarissen zijn de eerst aangewezenen om personeel vrij te spelen voor inzet in en klussen voor de P10. De gemeentesecretarissen dragen zorg voor de randvoorwaarden waaronder de programma coördinatoren hun programma moeten uitvoeren (voldoende tijd, support, focus etc). Als blijkt dat gemeenten geen of onvoldoende ambtelijke capaciteit vrijspelen, wordt dit gesignaleerd in de kerngroep en een gesprek aangegaan met de gemeentesecretaris van de betreffende gemeente.

4. P10-coördinator

Logistieke ondersteuning en coördinatie van het netwerk en ondersteuning van de volgende onderdelen:

- Voorzitter
- Dagelijks Bestuur
- Algemeen Bestuur
- Kerngroep gemeentesecretarissen
- Netwerk beleidsstrategen

Vorbereiding vergaderingen en stukken, financieel beheer etc.

Bewaking van voortgang en afspraken binnen bestuur, programmalijnen en netwerk.

5. Strategisch adviseur

a. Ondersteuning Dagelijks Bestuur en voorzitter

- Signaleren ontwikkelingen die relevant zijn voor de P10
- Zorgdragen voor inhoudelijke voorbereiding van P10 standpunten en input die in Den Haag standhouden
- Voorbereiden lobbygesprekken met Kamerleden en bewindslieden
- Voorbereiden en voeren gesprekken met andere netwerkorganisatie als VNG, G40, G4, LTO. Renaissance van het platteland, K6
- Bewaken en aanjagen uitvoering strategische agenda

b. Aansturing ambtelijk netwerk

- Samen met de Kerngroep sturen op voldoende personele inzet van de verschillende gemeenten; hiertoe ook duidelijkheid verschaffen over wat er verwacht wordt
- Ondersteuning Kerngroep
- Verdelen van taken over de verschillende gemeenten
- Voorzitter van het overleg van P10-strategen
- Zorgen voor voldoende deelname van P10-gemeenten aan relevante overlegtafels

c. Vertegenwoordiging van P10 in diverse ambtelijke overlegvormen

- Eerste contactpersoon namens de P10 voor andere overheden, organisaties en instellingen
- Verkent de relevantie voor deelname alvorens een vertegenwoordiger namens de P10 te benaderen

6. Programmacoördinatoren

Programmacoördinatoren:

- Ondersteunen van de leden van het Dagelijks Bestuur
- Stellen jaarlijks, in samenwerking met de strategische beleidsadviseurs van de deelnemende gemeenten een uitvoeringsprogramma op.
- Dragen zorg voor zowel bestuurlijke als daaraan gekoppelde ambtelijke inzet voor de uitvoering van hun programma
- Bewaken de voortgang van hun programmaliijn.

Op dit moment worden de programmacoördinatoren te veel ingezet voor onderwerpen die buiten hun programmaliijn vallen. Door de versterkte focus en de duidelijke toedeling van rollen en taken, wordt dit naar de toekomst voorkomen (zo niet, dan worden oplossingen gezocht in het secretarissennetwerk).

7. Accounthouders per gemeente

Van gemeenten wordt verwacht dat zij een aanspreekpunt/accounthouder aanwijzen voor de P10. Zij ondersteunen hun bestuurder(s) die actief zijn in de P10. Zij zetten informatie vanuit de P10 door in hun eigen gemeenten. Tevens benaderen zij specialisten binnen hun gemeente voor inzet in de diverse programmaliijnen en/of werkgroepen. Zij attenderen hun collega's op kennisuitwisselingsbijeenkomsten etc.

Deze accounthouder is veelal een beleid strateeg maar dat is niet noodzakelijk. Belangrijk is het eigenaarschap van P10-zaken.

Twee á driemaal per jaar wordt een bijeenkomst voor P10-accounthouders georganiseerd. Vaak gaat het dan ook om de beleidsstrategie. Naast de accounthouder is het nodig, indien niet dezelfde, dat ook een beleidsstrateeg aanschuift bij dit overleg.

8. Adviseur communicatie P10

1. Verantwoordelijk voor de corporate communicatie
2. Uitvoering geven aan de vastgestelde communicatiestrategie
3. Vraagbaak gemeentelijke communicatieprofessionals
4. Uitrollen Platform P10 (samen met community manager)

9. Community manager (vacature)

Behalve een verschil in inzet voor de P10 is ook de bekendheid van de P10 per gemeente verschillend. Daarom willen we de P10 intern goed onder de aandacht brengen. Dat is bovendien nodig om ook het PlatformP10 succesvol te maken. Kent men de P10 niet of onvoldoende, dan zal ook het PlatformP10 niet ten volle benut worden. En kent men het PlatformP10 onvoldoende dan komt er van de ambitie om breed kennis te delen weinig terecht.

De communicatieadviseur en community manager zijn het afgelopen jaar begonnen met het intensiveren van het netwerk en ondersteunen van de gemeenten bij het gebruik van het PlatformP10.

10. Communicatieprofessionals per gemeente

Communicatieprofessionals zorgen voor voeding van PlatformP10, herkennen nieuwsaarde en leggen de koppeling naar de communicatie met de interne organisatie en de communicatiemiddelen van de P10. Bovendien worden zij uitgenodigd om (op projectniveau) een bijdrage te leveren aan de communicatietaken.

FINANCIEN

De kracht van het netwerk zit in de samenwerking tussen de verschillende gemeenten. Daardoor is het netwerk krachtig en zichtbaar geworden. Gezien de groei en de toenemende vragen aan de P10 is het wenselijk een kleine compacte kernorganisatie in te richten.

Het gaat dan om:

1. Strategisch advies: 40.000,- per jaar
2. Overall communicatie: 30.000,- per jaar

Daarnaast is voor een goede uitvoering van de programmalijnen € 20.000 per jaar nodig, dit leidt tot een uitzetting van € 90.000 per jaar en dit komt overeen met het advies aan Algemeen Bestuur van 13 maart 2019.

De in maart gepresenteerde begroting ging nog uit van een ledenaantal van 17. Inmiddels staat het aantal leden op 20. Voor het realiseren van de voorgestelde opbrengst uit contributie van € 153.000 kan worden volstaan met een verhoging van € 2.150. Hiermee komt de contributie voor 2020 op € 7.650.

EVALUATIE

Bovengenoemde werkwijze leidt tot het inrichten van een kleine, compacte werkorganisatie. Tevens leidt het tot een versterking van de signatuur en minder vrijblijvendheid. Om na te gaan of dit voldoet wordt voorgesteld de werkwijze regelmatig te monitoren en elke twee jaar te evalueren. De evaluatie moet de volgende vragen beantwoorden:

- Houden we ons aan de signatuur
- Leiden de beschreven rollen en werkwijze tot minder vrijblijvendheid
- Is de kernorganisatie voldoende toegerust (in kwantiteit en kwaliteit)

AANVULLENDE AFSPRAKEN

Koersvast

Focus is en blijft belangrijk. De Strategische Agenda en het Uitvoeringsprogramma zijn uitgangspunt.

- Inspelen op actualiteiten wordt afgestemd in het DB. Tevens kunnen AB- leden actuele zaken oppakken namens de P10 waarbij de ambtelijke ondersteuning vanuit de eigen organisatie wordt geregeld. Dit wordt eveneens afgestemd in het DB
- Het DB is verantwoordelijk voor de voortgang van het programma.
- We doen het als P10 met elkaar en de kracht zit in het zelf doen. De overhead wordt tot een minimum beperkt.

Werkwijze bij aanmelding nieuwe leden

Als nieuwe leden zich melden gaat het Dagelijks Bestuur in gesprek over de signatuur van en inzet voor de P10. In dit gesprek worden in ieder geval de volgende elementen meegenomen en gewogen:

Het gaat om plattelandsgemeenten met als kenmerken:

- Grote oppervlakte en een lage bevolkingsdichtheid
- Ontbreken van een dragende kern
- Aanwezigheid van veel kleine kernen

Daarnaast is de kandidaat-gemeente bereid tot het leveren van bestuurlijke en ambtelijke inzet in lijn met de uitgangspunten van de notitie Verder bouwen aan een sterk netwerk

Als handvatten in de afweging tot toetreding, worden de volgende richtgetallen gebruikt:

- Oppervlakte > 20.000 ha
- Grootste kern in gemeente telt < 15.000 inwoners
- Gemeente heeft veel kernen > 10

Dit zijn nadrukkelijk richtgetallen. Zaken als inhoudelijke bijdrage van de aanmeldende gemeente, geografische spreiding, specifieke kennis en/of ervaring op een belangrijk thema dat speelt in de P10 etc. kunnen ook worden meegewogen.

Duidelijk moet zijn dat lidmaatschap van de P10 niet vrijblijvend is en zowel bestuurlijke als ambtelijke inzet vraagt.

Het Dagelijks Bestuur doet vervolgens een gemotiveerd voorstel aan het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur besluit over toetreding.